9.2.2022

Lausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle hallituksen esityksestä työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi HE 225/2021

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan ehdotuksessa on keskeisiltä osin otettu huomioon valtiovarainministeriön lausuntokierroksella esittämät näkemykset asiakastietojen käsittelystä sekä ehdotuksen vaikutusten arvioinnista viranomaisten tiedonhallinnan osalta.

Ehdotuksen kuntavaikutusten osalta esitetään, että nykyinen kuntakokeilujen toimeenpanoon liittyvä tietojärjestelmän käyttövelvoite, joka koskee kuntia myös uuden asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden käyttöönoton jälkeen, on voimassa vain kokeilun ajan, eikä nyt kohteena oleva esitys sisällä ehdotuksia tiedonhallinnasta tai käytettävästä tietojärjestelmäkokonaisuudesta vireillä olevan TE-palvelut 2024 -hankkeen osalta. Ehdotuksen mukaan palvelujen siirtoa koskeva valmistelu etenee omana kokonaisuutenaan ja siihen liittyvät tietojärjestelmäratkaisut ja niiden vaikutukset kuntiin arvioidaan myöhemmin kyseisen valmistelun edetessä. Myös valtiovarainministeriön lausunnossaan esiin nostaman sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen mahdollisten vaikutusten arviointi tietojärjestelmäpalveluihin ja erityisesti niiden käyttäjiin esitetään tehtäväksi muussa yhteydessä.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan on ymmärrettävää, että yhteisten digitaalisten TE-palvelujen ja työvoimapalvelujen uudistusta koskevien valmistelujen eriaikaisuudesta johtuen kunnille ehdotuksista aiheutuvien kokonaisvaikutusten arviointi ei ole kaikilta osin mahdollista erityisesti, kun sitä tulisi peilata näiden lisäksi myös kunnallisille viranomaisille muualta tuleviin muutostarpeisiin. Valtiovarainministeriö haluaa kuitenkin nostaa esiin nyt kohteena olevan tietojärjestelmäsääntelyn ja siihen liittyvien käytännön toteutusten investointitarpeiden sekä suunnitteilla olevan työvoimapalvelujen uudistuksen (TE-palvelut 2024) liittymisen toisiinsa, jolloin tulevien uudistusten arviointia ei tulisi ehdotuksessa täysin ohittaa. Kun ehdotuksessa on vuosien 2023 – 2025 tietojärjestelmämuutosten arvioitu edellyttävän 4 miljoonan euron vuosittaista rahoitusta, jää osittain epäselväksi sen riittävyys suhteessa muihin suunniteltuihin tarpeisiin, mikäli esimerkiksi palvelujen käyttäjämäärät tulevien muutosten vaikutuksesta muuttuisivat. Vähintäänkin olisi syytä tuoda myös kustannusten osalta selkeästi esiin se, että nyt esitetyt arvioluvut eivät sisällä

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

muiden suunnitteilla olevien uudistusten aiheuttamia kustannuksia, vaan ne tulevat nyt esitetyn päälle ja arvioidaan erikseen.

Vaikutukset budjettiin

Lakiesityksellä käyttöönotettavaa asiakastietojärjestelmää on valmisteltu TE-digihankkeena jo vuodesta 2016. Valmisteluun on käytetty vuosina 2016-2021 noin 51 milj. euroa. Hanke on viime vuosina ylittänyt aiemmin arvioidun budjettinsa ja vaatinut lisämäärärahoja, joita on toisaalta uudelleenkohdennettu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan sisältä ja toisaalta rahoitettu lisäyksenä valtion talousarvioon. Lisämenoja ovat aiheuttaneet erityisesti rauenneen maakunta- ja kasvupalvelu-uudistuksen vaatimat muutokset tietojärjestelmiin. Samoin jatkossakin voivat työvoimapalveluihin tehtävät muutokset aiheuttaa kustannuspainetta TE-digihankkeeseen.

Esitysluonnoksessa on esitetty arviot tällä hetkellä, ilman työvoimapalveluiden muutoksia, tarvittavasta lisärahoituksesta TE-digihankkeen valmiiksisaattamiseksi. Määrärahatarve on arvion mukaan yhteensä noin 48 milj. euroa, josta 18,8 milj. euroa on budjetoitu vuoden 2022 talousarvioon momentille 32.01.10 (Digitalisaation kehittäminen). Tämä lisärahoitus mukaan lukien nousee TE-digihankkeen budjetti noin 99 milj. euroon. Ylläpidosta aiheutuu vuosittaisia kustannuksia yhteensä 5-7 milj. euroa, joka on valtiovarainministeriön käsityksen mukaan katettavissa nykyisten järjestelmien ylläpitoon budjetoiduilla määrärahoilla.

Keväällä 2021 laadittuun vuosien 2022-2025 julkisen talouden suunnitelmaan ei ole sisällytetty näitä HE-luonnoksessa kuvattuja lisämäärärahatarpeita, mutta niitä käsitellään vuosien 2023-2026 julkisen talouden suunnitelman laatimisen yhteydessä. Valtiovarainministeriö on kannustanut työ- ja elinkeinoministeriötä etsimään hallinnonalansa sisältä uudelleenkohdennusmahdollisuuksia määrärahatarpeen kattamiseksi.

Taina Eckstein

Budjettineuvos